

Мирослава ГАЙДУК, консультант із питань бухгалтерського обліку та оподаткування

ЕЛЕКТРОННІ ЛІКАРНЯНІ ЛИСТКИ: ЩО ЗМІНИЛОСЯ І ЧОГО ЧЕКАТИ НАЙБЛИЖЧИМ ЧАСОМ?

Що змінилося? Два роки тому Пенсійний фонд України створив новий сервіс – електронний реєстр листків непрацездатності (далі – Реєстр). Починаючи з 1 червня 2021 року запускається пілотне тестування Реєстру, а в повному обсязі перехід на е-лікарняні має відбутися з 1 вересня 2021 року.

Увага! Електронні лікарняні листки діятимуть якийсь час паралельно з паперовими, оскільки е-лікарняні зможуть отримати тільки пацієнти, які зареєстровані в електронній системі охорони здоров'я.

Електронна система охорони здоров'я (e-health) – українська інформаційно-телекомунікаційна система, у якій ведеться автоматизований облік медичних послуг та управління медичною інформацією в електронному вигляді.

Нормативна база

Зараз діє Порядок організації ведення електронного реєстру листків непрацездатності та надання інформації з нього, затверджений постановою КМУ від 17.04.19 р. № 328 (у редакції постанови КМУ від 31.03.21 р. № 323, далі – **Порядок № 328**). Нова редакція набула чинності з 1 травня 2021 року.

Крім того, МОЗ підготував **проект наказу** «Деякі питання формування і видачі медичних висновків про тимчасову непрацездатність», який розміщений для обговорення на сайті Федерації профспілок України <http://spo.fpsu.org.ua/na-obgovorenni-v-spo/7225-proekt-nakazu-deyaki-pitannya-formuvannya-ta-vidachi-medichnikh-visnovkiv-pro-timchasovu-nepratsездatnist>

Алгоритм створення е-лікарняних у Реєстрі

Лікар після огляду хворого формує в електронній системі охорони здоров'я медичний висновок про тимчасову непрацездатність залежно від категорії (загальне захворювання, вагітність і пологи тощо) Через вебінтерфейс медичної інформаційної системи ці дані вносяться до Реєстру, де формується електронний листок непрацездатності з єдиним реєстраційним номером.

Такий документ є підставою для вивільнення від роботи, оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, призначення матеріального забезпечення і надання соціальних послуг відповідно до законодавства про ЗДСС.

? Яка інформація відображається в Реєстрі?

За кожним випадком тимчасової непрацездатності в Реєстрі має відобразитися така інформація:

1. Про тимчасово непрацездатного працівника: паспортні дані, реєстраційний номер облікової картки платника податків, унікальний ідентифікатор з реєстру пацієнтів в електронній системі охорони здоров'я, найменування страхувальника і його код з ЄДРПОУ, пільговий статус (чорнобильці, догляд за дитиною до 14 років тощо).
2. Про пацієнта (у разі потреби догляду: за хворою дитиною, за хворим членом сім'ї, за дити-

ною віком до трьох років або дитиною з інвалідністю віком до 18 років у разі хвороби матері або іншої особи, яка доглядає за такою дитиною): дата народження, унікальний ідентифікатор з реєстру пацієнтів, статус постраждалого внаслідок Чорнобильської катастрофи, інвалідність (за наявності).

3. Про сам випадок непрацездатності: його унікальний номер, номер і дата реєстрації медичного висновку в реєстрі медичних висновків, реєстраційний номер лікарняного листка, причина і період непрацездатності (визначаються термінами, зазначеними в медичному висновку), порушення режиму лікування із зазначенням дати і виду порушення (за наявності), дата огляду і висновок медико-соціальної експертної комісії (за наявності) тощо.

4. Про особу, яка сформувала медичний висновок в електронній системі охорони здоров'я: посада, П. І. Б., реєстраційний номер облікової картки платника податків.

5. Про установу охорони здоров'я, яка видала лікарняний: найменування суб'єкта господарювання і його код ЄДРПОУ, ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств.

6. Про суму допомоги, нарахованої на підставі лікарняного листка, зокрема суму оплати перших п'яти днів непрацездатності: дані про виплату, про відмову в оплаті перших п'яти днів тимчасової непрацездатності (якщо мала місце така відмова).

Як бачимо, уся ця інформація практично збігається з тією, яку зазначали раніше на паперових бланках лікарняних листків.

? *Хто вноситиме вищезгадану інформацію до Реєстру?*

Таку інформацію вноситимуть до Реєстру лікарі, страхувальники (роботодавці), ФСС та інші організації. Порядок унесення даних до Реєстру буде затверджений законодавчо.

? *Хто вестиме Реєстр і розпоряджатиметься інформацією, яка до нього надходить?*

Формує Реєстр і веде його Пенсійний фонд України, який є власником інформації, унесеної до Реєстру (п. 4 Порядку № 328).

Отримання інформації з Реєстру

Для того щоб працівникові могли нарахувати допомогу за хворобою або по вагітності та пологах, підприємству потрібно отримати е-лікарняний, тобто інформацію з Реєстру про період і причину непрацездатності свого працівника.

? *Як знайти інформацію про конкретний е-лікарняний у Реєстрі?*

Пошук відомостей у Реєстрі здійснюється за прізвищем, іменем, по батькові та датою народження застрахованої особи, її реєстраційним номером облікової картки платника податків (п. 17 Порядку № 328).

? *Кому, яким чином і в якому вигляді надається інформація з Реєстру?*

Інформація з Реєстру надається:

- застрахованим особам;
- страхувальникам (роботодавцям) – за період перебування особи в трудових відносинах з ним.

Інформація надається через електронні кабінети застрахованої особи і страхувальника на порталі послуг ПФУ **у вигляді витягу** з Реєстру. Це й буде е-лікарняний, на підставі якого нараховуються суми допомоги. Роздрукований витяг є **копією** е-лікарняного.

? *Як можна отримати оригінал е-лікарняного?*

Оригіналом е-лікарняного є інформація в Реєстрі, а також роздрукований витяг, завірений органами ПФУ. Його може отримати в територіальному органі ПФУ за усним зверненням (п. 16 Порядку № 328):

- застрахована особа – особисто (треба пред'явити документ, що посвідчує особу, і реєстраційний номер облікової картки платника податків);
- батьки, опікун – якщо застрахована особа є неповнолітньою або недієздатною (у цьому випадку потрібно пред'явити документи, що посвідчують особу, і документи, які підтвердять споріднені зв'язки із застрахованою особою);
- представник застрахованої особи або страхувальника (слід пред'явити документ, що посвідчує особу, і довіреність).

❓ Де повинні зберігатися витяги з Реєстру (роздруковки або в електронній формі)?

За роз'ясненнями фахівців ФСС, е-витяги повинні зберігатися на підприємстві (як раніше бланки лікарняних листків). Тільки поки що не ясно, достатньо копій чи знадобляться оригінали, завірені ПФУ.

❓ Чи буде вільний доступ до інформації з Реєстру?

Частина інформації з Реєстру буде у вільному доступі (без електронної ідентифікації користувача на порталі послуг). Це буде **знеособлена** інформація, зокрема:

- про листок непрацездатності (за єдиним номером): дата його відкриття, продовження, закриття, відомості про перевірку обґрунтованості його видачі (у разі такої перевірки);
- кількість і тривалість зареєстрованих листків непрацездатності за місяць, квартал, рік за установами охорони здоров'я і особами, які встановили тимчасову непрацездатність;
- кількість днів тимчасової непрацездатності за місяць, квартал, рік – за адміністративно-територіальними одиницями і страхувальниками;
- суми допомоги, виплачені на підставі листків непрацездатності, за місяць, квартал, рік – за страхувальниками.

Подальші дії підприємства

Отримавши інформацію з Реєстру про період і причину непрацездатності, підприємство діє за таким алгоритмом:

- комісія (уповноважений) із соцстрахування розглядає листок непрацездатності та виносить постанову про його оплату (відмову від оплати);
- бухгалтерія розраховує суму допомоги (лікарняні або декретні);
- для отримання фінансування від ФСС – складається заява-розрахунок, у якій наводяться дані за е-лікарняним;

- отримана на спецрахунок сума допомога від ФСС виплачується працівникові.

❓ Як підприємство дізнається, що у працівника є е-лікарняний?

Тепер багатьом підприємствам доведеться внести корективи до звичного алгоритму дій з нарахування лікарняних. Адже раніше працівник сам приносив до бухгалтерії бланк листка непрацездатності, і на підприємстві знали, що працівникові слід оплатити лікарняний. А як тепер підприємство дізнається, що у працівника є е-лікарняний? Тільки, якщо він оповістить про це особисто або принесе завірений ПФУ витяг.

Отримати в органах ПФУ завірений документ – не так просто, це процедура досить трудомістка. Тому якщо на підприємстві є можливість отримувати інформацію в електронному вигляді з Реєстру, **рекомендуємо** користуватися саме цим способом.

Але для цього потрібно організувати на підприємстві процес сповіщення про оформлені лікарняні листки. Тобто в **локальному документі потрібно зафіксувати правило, що працівник зобов'язаний повідомити про оформлений йому е-лікарняний**, наприклад, відділ кадрів або бухгалтерію, або комісію із соцстрахування. Тоді можна буде централізовано роздрукувати е-витяг за всіма лікарняними, виданими працівникам за певний період.

Наприклад, повідомлення працівник може робити в доданому програмному забезпеченні («Документообіг», «Бітрікс»), якщо таке встановлене на підприємстві, або в соцмережі. Або можна розробити на підприємстві бланк-бігунок з однією-єдиною інформацією – про наявність е-лікарняного.

У будь-якому випадку доведіть до відома працівників, що вони повинні повідомляти про наявність у них е-лікарняного, якщо хочуть своєчасно отримувати лікарняні (декретні).

www.balance.ua

- Демоверсія БСБ
- Одна відкрита стаття кожного номера
- Інформація про семінари/вебінари
- Анонси та архіви номерів